

УДК: 330.341.1

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В ГАЛУЗЯХ АПВ

СТЕПА М. В.

*Студентка 2 курсу, факультету економіки та менеджменту, спеціальність
"Облік і аудит"*

*Науковий керівник ФЕДОРЕНКО Л. В., викладач кафедри бухгалтерського
обліку, аналізу та аудиту*

*ВП Національного університету біоресурсів та природокористування
України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

В статті визначається сутність інновацій та інноваційного потенціалу в сфері агропромислового виробництва, аналізуються особливості інноваційної діяльності в галузях агропромислового виробництва з метою визначення підходів до ефективного управління ними.

Агроінновація, агропромислове виробництво, інноваційний розвиток, інноваційні технології, інноваційний потенціал.

Постановка проблеми. Сільське господарство в Україні є пріоритетною галуззю. Тому в розвитку агропромислового комплексу України важливу роль відіграє впровадження новітніх технологій та досягнень науково-технічного прогресу. Інновації є засобом підвищення ефективності виробництва продукції, а також засобом адаптації підприємства до змін соціального, економічного, політичного середовища.

Мета та завдання дослідження. Дуже важливим є розкриття особливостей формування інноваційного потенціалу підприємств агропромислового сектору виробництва в сучасних умовах господарювання. Визначення необхідності використання інновацій у сільському господарстві, отримання належної фінансової підтримки та розвитку інноваційної діяльності у всіх сферах агропромислового виробництва сприятиме соціально-економічному розвитку України, як аграрної держави.

Інноваційний процес в АПВ - це постійний, безперервний процес перетворення окремих технічних, технологічних, агрохімічних, біологічних та організаційно-економічних ідей і наукових варіантів вирішення певного практичного завдання з метою переходу галузей та підприємств АПВ на якісно новий рівень виробничого процесу [3].

Нині більшість вітчизняних агропідприємств неспроможні виробляти високоякісну й конкурентоспроможну продукцію. Це є результатом таких негативних явищ як: застарілий машинно-тракторний парк, диспаритет цін на

продукцію промисловості і сільського господарства, постійне зростання цін на паливо-мастильні матеріали, недосконала кредитно-фінансова система і законодавча база, обмеженість інформаційних ресурсів, втрата висококваліфікованих працівників тощо [1].

Загалом інноваційної діяльності, однак на рівні держави необхідно виконати ряд заходів:

- забезпечити стабільну економічну ситуацію в країні для залучення інвестицій в агропромисловий розвиток;
- надати пільги підприємствам, які створюють інноваційний продукт, що дозволить збільшити фінансові ресурси для реалізації інноваційної програми підприємства;
- зорієнтувати фінансово-кредитні установи на надання кредитів підприємствам, що займаються інноваційною діяльністю.

Використання запропонованих заходів щодо стимулювання впровадження інновацій підприємствами агропромислового розвитку дозволить покращити процес виробництва, ефективно використовувати внутрішні і залучати зовнішні інвестиції в інноваційну діяльність [4].

В сільському господарстві розробка інновацій і їх впровадження пов'язано переважно з новими сортами рослин, виведенням нових порід тварин, нової техніки, новими ресурсозберігаючими технологіями, застосування яких, у більшості випадків, змінює характерні властивості сільськогосподарської продукції, що виробляється, але не призводять до появи нових видів продукції. На сучасному етапі розвитку аграрного виробництва важливими напрямками розвитку аграрних інновацій є наступні:

- застосування біотехнології для створення сільськогосподарської продукції із заданими властивостями;
- ландшафтне та високоточне землеробство;
- нові ґрунтозахисні технології землеробства на основі мінімального або нульового обробітку землі; технології тощо.

Інноваційний потенціал – здатність до зміни, покращання, прогресу, це джерело розвитку. Якщо розглядати більш ширше, то це здатність господарства чи суб'єкта господарювання робити нову, науково містку продукцію, що відповідає вимогам ринку і містить у собі: виробничі потужності для виробництва засобів виробництва; професійний і науково-технічний склад персоналу; потужності експериментальної бази, пов'язаної з підготовкою нового виробництва; інструмент і оснащення для проведення наукомістких операцій; можливості впровадження нововведень і його контролю. Доказом цьому може слугувати таке явище, як дифузія інновацій. Так, застосування нового обладнання (яке є конкретним результатом інноваційного процесу, інновації) веде до виготовлення нової продукції, яка в свою чергу, виходячи на ринок, є джерелом, фактором подальших змін [6].

Зменшення інноваційного потенціалу аграрних підприємств у сучасних умовах пов'язано насамперед з недоліками системи регулювання інноваційної сфери. Серед них слабозвинена інфраструктура інноваційної сфери, зниження обсягів фінансування інноваційної діяльності, трансформаційні процеси організаційної структури підприємств, які займаються інноваційною діяльністю.

Покращення інноваційного потенціалу аграрних підприємств можливе лише завдяки взаємопов'язаній дії факторів:

- інвестиційній підтримці інноваційної діяльності всіх сфер агропромислового сектору;
- розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва в системі агропромислового виробництва;
- створенню інфраструктури інноваційної діяльності в системі АПВ та в окремих підприємствах;
- покращенню системи нормативно-законодавчих актів, що регулюють інноваційні процеси в державі та в агропромисловому секторі.

З метою прискореного впровадження наукових розробок у виробництво в складі регіональних центрів наукового забезпечення АПВ доцільним є створення мережі агромагазинів. Основні напрями їх діяльності: надання оперативних рекомендацій товаровиробникам з питань виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції, спільне вирощування нових сортів та гібридів сільськогосподарських культур, забезпечення товаровиробників елітним насінням, добривами, засобами захисту, методичними публікаціями, розробка технологічних проектів та бізнес-планів, проведення навчань, надання маркетингових послуг [2].

Результати діяльності забезпечення АПВ засвідчують, що цей напрям реформування в аграрній науці себе виправдав. Ці центри нині є головними координаторами і виконавцями здійснення науково-технічної політики в аграрному секторі економіки держави на регіональному рівні розвитку АПВ.

Таким чином, можна стверджувати, що управління інноваційною діяльністю на рівні АПВ, являє собою багаторівневу систему управління інноваційними процесами, прийняття управлінських рішень, які спрямовані на створення конкурентоспроможної продукції в галузях АПВ, досягнення ефективних результатів інноваційної діяльності та реалізація інноваційних стратегій [9].

Структурними ланками інноваційного управління є: стратегія, розробка та здійснення єдиної інноваційної політики, кадрового забезпечення інноваційних процесів, розробка програми інноваційної діяльності, забезпечення інноваційних проектів ресурсами (у тому числі фінансовими й інформаційними), відбір та впровадження інноваційних проектів, створення інноваційної інфраструктури, моніторинг інноваційної діяльності тощо.

Створення ресурсного блоку інноваційного розвитку АПВ повинно сприяти розв'язанню проблем фінансового, матеріального і кадрового забезпечення. Важливу роль у ресурсному забезпеченні інноваційних процесів відіграє фінансовий аспект. Фінансове забезпечення інноваційних перетворень можливо за рахунок наступних джерел:

- створення пайового інноваційного фонду АПВ за участю як державних коштів, так і внесків приватних підприємств;
- виділення певного щорічного процента коштів із дохідної частини бюджету регіонального рівня;
- проведення інноваційного конкурсу (тендера) на розбудову інноваційної інфраструктури, фінансування якого в разі виграшу може здійснюватися з державного бюджету на основі повернення;
- залучення інвестицій в інноваційну інфраструктуру АПВ регіону, яке супроводжується податковими пільгами, що повинні бути досить привабливими для виникнення бажання вкласти капітал в інноваційну інфраструктуру АПВ регіону [5].

Актуальним завданням у створенні механізмів управління інноваційною діяльністю на рівні регіонального АПВ є координування процесу розробки системи підтримки інноваційної діяльності, складовими якої є об'єкти інфраструктури підтримки інноваційної діяльності в регіоні.

Програми інноваційної діяльності в регіональному АПВ сприятимуть формуванню механізмів розвитку й управління інноваціями; оцінюватимуть важливі для регіону інноваційні проєкти і сприятимуть пошуку інвесторів, які побажають взяти участь у реалізації проєктів; визначатимуть пріоритети інноваційної діяльності та здійснюватимуть координування розповсюдження знань щодо інновацій в АПВ [8].

Для реалізації напрямків слід забезпечити передумови впровадження ефективних механізмів управління інноваційною діяльністю на рівні регіонального АПВ:

- здійснення фінансової, матеріально-технічної, організаційно-методичної підтримки інноваційних процесів у аграрній сфері;
- максимально можливе залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в інновації;
- проведення інформаційних компаній щодо інноваційних моделей розвитку АПВ;
- впровадження курсу інноваційного менеджменту в навчальний процес підготовки фахівців-аграріїв;
- розробка довідника типових функцій спеціалістів з інноваційної діяльності;
- створення системи стимулів сприяння інноваційній діяльності;
- розвиток системи інформаційного забезпечення підприємств АПК з різних аспектів НТП;